

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 5Co/116/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1620201206
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Považan
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2025:1620201206.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Považana a členov senátu JUDr. Jany Richterovej a Mgr. Jaroslava Šupu, v spore žalobkyne: B. I., O.. XX.XX.XXXX, Z. P. G., B. XXX/XX, zast. Kanisová & Kanis Advokátska kancelária s.r.o., so sídlom v Bratislave, Ďumbierska 3F, proti žalovanému: U. I., O.. XX.XX.XXXX, Z. P. D. G., zast. JUDr. Róbertom Šegedom, advokátom v Malackách, Záhorácka 1899/11A, o vylúčenie žalovaného z užívania rodinného domu, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 25. apríla 2024 č.k. 5C/38/2020-238 takto

rozhodol:

Odvolací súd odvolacie konanie v časti týkajúcej sa veci samej z a s t a v u j e .
V napadnutej časti týkajúcej sa nároku na náhradu trov prvoinštančného konania rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že žalovanému nepriznáva náhradu trov konania.
Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1/Súd prvej inštancie rozsudkom zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala vylúčenia žalovaného z užívania rodinného domu súp. č. XXX v katastrálnom území G., súčasne žalovanému priznal právo na náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 100 %, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

2/Vychádzal zo žaloby zo dňa 26.05.2020, ktorú žalobkyňa odôvodnila tým, že so žalovaným boli dlhoroční manželia a spoločne vychovávali dve deti. Žili spolu v spoločnej domácnosti v rodinnom dome patriacom do ich bezpodielového spoluvlastníctva. Vzájomný vzťah strán sporu bol však po mnohých stránkach ovplyvňovaný správaním sa žalovaného voči žalobkyni. Žalobkyňa tiež uviedla, že problémy v manželstve trvajú už veľmi dlhé obdobie a krízu v manželstve ešte viac vyostřila tragická smrť ich syna. Žalobkyňa v žalobe poukázala na incidenty, keď ju žalovaný fyzicky napadol, vulgárne jej nadával a osočoval ju. Žalobkyňa sa napriek takémuto správaniu žalovaného pokúšala s ním viesť spoločnú domácnosť. Incident medzi stranami sporu zo dňa 08.04.2020, kedy žalobkyňa utrpela aj viaceré poranenia hlavy a povrchové poranenie ľavého predlaktia, žalobkyňa už oznámila na políciu, o čom predložila záznam o podaní oznámenia o priestupku proti občianskemu spolunažívaniu zo dňa 08.04.2020 a lekárske správy zo dňa 09.04.2020. Aj v ďalšom období verbálne útoky žalovaného voči žalobkyni stále pokračovali. Žalovaný dňa 20.04.2020 na žalobkyňu verbálne opäť zaútočil. Žalobkyňa vtedy zavolała políciu, keďže mala zo žalovaného strach. Následne bol žalovaný vykázaný zo spoločného rodinného domu na desať dní. Žalovaný sa potom zdržiaval v rodinnom dome so svojou sestrou a otcom na adrese B.Á. XXX, G.. Jedná sa o susedný rodinný dom, ktorý má spoločný pozemok - záhradu s rodinným domom nachádzajúcim sa v bezpodielovom spoluvlastníctve strán sporu a v ktorom žalobkyňa býva. Správanie žalovaného voči žalobkyni sa od jeho vykážania zo spoločného obydľia nezlepšilo, naopak neustále sa zhoršovalo. Preto žalobkyňa podala na súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 28.04.2020, ktorým požiadala súd, aby uložil povinnosť žalovanému nekontaktovať ju, nevstupovať do ich spoločného rodinného domu a nepribližovať sa k nej na vzdialenosť menšiu ako 50 metrov. Súd jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel a uznesením zo dňa 30.04.2020 žalovanému bola uložená povinnosť nevstupovať do rodinného domu so súp. č. XXX,

postaveného na pozemku s parc. č. N.-M. XXXX/XXX, evidovaného na LV č. XXXX pre kat. úz. G. a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, ktorým je konanie o úplné vylúčenie žalovaného - odporcu z užívania predmetného rodinného domu, prípadne na obmedzenie tohto užívacieho práva podľa § 146 ods. 2 Obč. zák.. Súd zároveň uložil žalobkyni povinnosť podať žalobu proti žalovanému o úplné vylúčenie žalovaného z užívania predmetného rodinného domu. Ďalej súd uložil žalovanému povinnosť nepribližovať sa na vzdialenosť menšiu ako 50 metrov k žalobkyni s výnimkou účasti na procesných úkonoch v civilnom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo v priestupkovom konaní, na ktoré bude žalovaný predvolaný a to v rozsahu nevyhnutnom na riadnu účasť žalovaného na týchto úkonoch. Súd tiež uložil žalovanému povinnosť žalobkyňu nekontaktovať osobne, písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami.

3/Napriek vydanému neodkladnému opatreniu za daných okolností a správaniu žalovaného ďalšie spolužitie strán sporu v spoločnej domácnosti nie je možné a pre žalobkyňu je neznesiteľné. Žalovaný bol opakovane voči žalobkyni vulgárny a agresívny. Žalobkyňa má z neho strach. Žalobkyňa už ďalej nevládze znášať psychický nátlak, vyhrážky a vulgarizmy zo strany žalovaného, spolužitie s ním sa stalo pre ňu neznesiteľným. Vzhľadom na opakované útoky aj fyzické a neustále napätie vytvárané žalovaným je potrebné úplne vylúčenie žalovaného z užívania spoločného rodinného domu patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

4/Žalovaný na pojednávaní prostredníctvom svojej právnej zástupkyne poprel samotný základ žaloby. Podľa jeho názoru ide o subjektívny a neobjektívny pohľad žalobkyne na situáciu, ktorá vznikla medzi stranami sporu. Poukázal na to, že aj sama žalobkyňa tvrdí, že manželstvo strán sporu nie je harmonické už cca. 12 rokov. Jeho správanie nikdy nebolo vyhodnotené ako trestný čin. Iba v jednom konaní bol Okresným úradom Malacky uznaný zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu. Jednalo sa pri tom iba o drobný priestupok, za ktorý mu bola uložená sankcia - pokuta vo výške 30 Eur. Žalovaný bol toho názoru, že nie je správne, keď kvôli jednej hádke sa nemôže dostať už rok do svojho domu. Uviedol tiež, že vo februári 2021 bola na súd podaná žaloba o vyporiadanie BSM. Žalovaný navrhol v konaní vypočuť dospelú dcéru strán sporu, ktorá jediná najobjektívnejšie pozná a vie sa vyjadriť k situácii v spoluzití jej rodičov. Žalovaný bol totižto toho názoru, že jeho vylúčenie z rodinného domu situáciu medzi stranami sporu nevyrieši. Riešením bude majetkovoprávne vysporiadanie strán sporu.

5/Z vykonaného dokazovania súd zistil, že strany sporu boli manželmi, keď ich manželstvo bolo uzavreté dňa 27.10.1990 a rozvedené rozsudkom OS Malacky sp. zn. 34Pc10/2020 zo dňa 27.11.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 02.12.2020. Strany sporu počas trvania manželstva nadobudli nehnuteľnosti a to parc. č. XXXX/XXX o výmere 314 m² - zastavaná plocha a nádvorie, parc. č. XXXX/XXX o výmere 149 m² - záhrada, parc. č. XXXX/XXX m² o výmere 146 m² - zastavaná plocha a nádvorie, rodinný dom súp. č. XXX, všetko zapísané na LV č. 2019 OÚ Malacky, v katastrálnom území G..

6/Zo spisu OS Malacky sp. zn. 6C/12/2021 súd zistil, že žalovaný podal dňa 19.02.2021 žalobu o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvoze strán sporu. Toto konanie bolo zastavené (po skoršom prerušení podľa § 163 CSP) uznesením zo dňa 21.12.2023 č.k. 6C/12/2021-87, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 24.01.2024.

7/Súd prvej inštancie potom konštatoval, že keďže konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva strán sporu, vedené na OS Malacky pod sp. zn. 6C/12/2021 bolo zastavené, dochádza k vzniku nevyvrátiteľnej právnej domnienky podielového spoluvlastníctva bývalých manželov s rovnosťou podielov. Znamená to, že žalobkyňa a žalovaný sa zo zákona stali podielovými spoluvlastníkmi ich spoločných nehnuteľností, ktoré sú zapísané na LV č. XXXX OÚ Malacky, kat. odboru pre kat. úz. G.. V čase rozhodovania súdu neexistuje už hmotnoprávny základ pre navrhované rozhodnutie súdu. Podľa ust. § 146 ods. 2 Obč. zák. je možné rozhodnúť iba vo vzťahu k manželovi alebo k blízkej osobe a k takému domu alebo bytu, ktorý patrí do bezpodielového spoluvlastníctva. V čase rozhodovania súdu strany sporu nie sú už ani manželia a nehnuteľnosti, ktoré pôvodne patrili do bezpodielového spoluvlastníctva, sú už v ich podielovom spoluvlastníctve s tým, že podiely oboch spoluvlastníkov sú rovnaké. Žalobu žalobkyne bolo preto potrebné zamietnuť.

8/O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP, a v spore úspešnému žalovanému priznal právo na náhradu 100 % jeho účelne vynaložených trov.

9/Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa s tým, že zo strany žalovaného dochádza naďalej k fyzickému a psychickému násiliu a len zmena spoluvlastníctva nehnuteľnosti z bezpodielového na podielové nemôže byť dôvodom, pred ktorým bude jej život a zdravie ohrozené. Žalobkyňa sa nestotožnila ani s výrokom o náhrade trov konania. Žalobu o vylúčenie žalovaného z užívania nehnuteľnosti podala žalobkyňa na základe neodkladného opatrenia, v ktorom jej povinnosť podania žaloby uložil súd. Žalobu podala v čase, kedy nehnuteľnosť bola v bezpodielovom spoluvlastníctve, nemohla predvídať, že počas konania dôjde k zmene spoluvlastníctva, ktorú zmenu zapríčinili obe

strany sporu. Počas konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa strany snažili dospieť k dohode, resp. nehnuteľnosť predať, avšak neúspešne. Toto konanie bolo zastavené ex lege, kedy došlo k vyporiadaniu BSM tak, že strany sporu sa stali podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti. Žalobkyňa poukázala na skutočnosť, že bola v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia úspešná, podanie žaloby bolo uložené súdom za účelom ochrany jej telesnej a duševnej integrity, ku zmene spoluvlastníctva nehnuteľnosti došlo až v priebehu konania, čo zavinili obe strany sporu, navrhla preto, aby odvolací súd výrok rozsudku v časti trov konania zmenil tak, že žiadnej zo strán náhradu trov konania neprizná. Podľa žalobkyne ide o dôvody hodné osobitného zreteľa, priznanie náhrady trov žalovanému sa javí ako rozporné s princípom spravodlivosti.

10/Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne sa s napadnutým rozhodnutím stotožnil. Okrem iného poukázal na skutočnosť, že to bola žalobkyňa, ktorá z dôvodu nereálnej predstavy o hodnote rodinného domu v BSM zapríčinila, že k jeho predaju nedošlo. Taktiež zastavenie súdneho konania o vyporiadanie BSM zapríčinila svojou pasivitou žalobkyňa. Žalovaný nesúhlasil, že by vo vzťahu k priznaniu náhrady trov konania išlo o dôvody hodné osobitného zreteľa, keď k zamietnutiu žaloby došlo najmä z dôvodu pasivity žalobkyne, ktorá navyše neosvedčila existenciu akéhokoľvek fyzického alebo psychického násillia žalovaného voči nej. Žalovaný bol pritom od roku 2020 vylúčený z užívania spoločnej nehnuteľnosti, musel si zaobstaráť náhradné bývanie a už viac ako 4 roky spoločnú nehnuteľnosť neužíva a kontaktu so žalobkyňou sa vyhýba. Žalovaný taktiež upozornil, že strany sporu obojstranne odsúhlasili zámer vyporiadania podielového spoluvlastníctva tak, že žalobkyňa odkupuje spoluvlastnícky podiel žalovaného za sumu 140.000 euro, pričom k podpisu dohody má prísť v najbližšej dobe. Žalovaný vzhľadom na vyššie uvedené navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

11/Podaním zo dňa 28. augusta 2024 vzala žalobkyňa odvolanie v časti výroku o zamietnutí žaloby späť vzhľadom na skutočnosť, že medzi stranami sporu došlo k vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti. V časti výroku o náhrade trov konania na odvolaní zotrvala.

12/Žalovaný v písomnom vyjadrení k čiastočnému späťvzatiu odvolania zotrval v plnom rozsahu na svojom vyjadrení k odvolaniu, nesúhlasiac najmä s tým, že by vo vzťahu k priznaniu náhrady trov konania išlo o dôvody hodné osobitného zreteľa, nakoľko k zamietnutiu žaloby došlo hlavne z dôvodu pasivity žalobkyne a žalovaný bol v konaní plne úspešný.

13/Podľa § 369 ods. 1 CSP dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť.

14/Podľa § 369 ods. 3 CSP ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví.

15/Podľa § 369 ods. 4 CSP ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane.

16/Vzhľadom na dispozitívny procesný úkon žalobkyne (späťvzatie odvolania v časti výroku o veci samej), postupoval odvolací súd podľa zhora citovaného zákonného ustanovenia a odvolacie konanie v tejto časti zastavil.

17/Právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo (§ 369 ods. 2 veta prvá CSP).

18/V časti týkajúcej sa náhrady trov prvoinštančného konania odvolací súd prejednal odvolanie žalobkyne v rozsahu a z dôvodov ňou vymedzených (379, 380 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

19/Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

20/V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní (§ 255 CSP). Aplikácia ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa § 255 a nasl. CSP, súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu. Predkladateľ uviedol, že z dôvodu, že uplatnenie tohto osobitného kritéria na nepriznanie náhrady trov konania prichádza do úvahy len výnimočne, má sa to vykladať prísne reštriktívne. Rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP sa nesmie javiť ako neprimeraná tvrdošť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom.

21/Judikatúra tiež konštatovala, že toto ustanovenie nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvlášťne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie preto

nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihladiť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania (pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. januára 2010, sp. zn. 2MCdo 17/2009).

22/Ustanovenie § 150 ods. 1 OSP (aktuálne § 257 CSP) neslúži k zmierňovaniu majetkových rozdielov medzi účastníkmi konania, ale k riešeniu situácie, v ktorej je nespravodlivé, aby ten, kto dôvodne bránil svoje porušené alebo ohrozené práva alebo právom chránené záujmy, získal náhradu trov, ktoré pri tomto konaní dôvodne vynaložil. Rozhodnutie súdu, podľa ktorého ten, kto v konaní napokon uspel, znášal svoje náklady, sa preto bude javiť spravodlivým predovšetkým vzhľadom na existenciu okolností súvisiacich so stavom pred začatím sporu, so správaním sa účastníkov v priebehu sporu, s okolnosťami uplatnenia nároku a pod. (pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18. januára 2012, sp. zn. 6 M Cdo 5/2011).

23/Podľa názoru odvolacieho súdu existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa možno opodstatnene vzhliadnuť predovšetkým v okolnostiach danej veci. Konanie vo veci začalo (dňa 27.5.2020) v čase, kedy existovalo tak manželstvo strán sporu, ako aj ich bezpodielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnosti, boli tak splnené podmienky pre rozhodnutie súdu v zmysle § 146 ods. 2 OZ. V čase rozhodnutia súdu prvej inštancie strany sporu už neboli manželia (manželstvo bolo rozvedené rozsudkom OS Malacky sp. zn. 34Pc/10/2020 zo dňa 27.11.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 02.12.2020) a nehnuteľnosti, ktoré pôvodne patrili do bezpodielového spoluvlastníctva, boli už v ich podielovom spoluvlastníctve s tým, že podiely oboch spoluvlastníkov sú rovnaké (konanie o vyporiadanie BSM bolo zastavené po skoršom prerušení podľa § 163 CSP, uznesením súdu prvej inštancie zo dňa 21.12.2023 č.k. 6C/12/2021-87, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 24.01.2024), pre ktoré dôvody súd prvej inštancie žalobu zamietol. Odhliadnuc od vyššie uvedeného záveru prvoinštančného súdu (ku správnosti ktorého sa odvolací súd vzhľadom na neexistenciu odvolania vo veci samej nevyjadruje), musí odvolací súd konštatovať, že rozhodnutie súdu prvej inštancie ovplyvnila najmä vyššie uvedená zmena podmienok pre rozhodnutie vo veci samej danej ust. § 146 ods. 2 OZ, a toto tak nie je výsledkom skutkového stavu, ktorý sa v sporovom konaní zisťuje podľa prejednávanej zásady a zásady kontradiktórnosti, kedy sa kladie dôraz na zodpovednosť strán v konaní a na povinnosti strán, predovšetkým povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť. Ku zmene spoluvlastníctva nehnuteľnosti došlo v priebehu tohto konania, po právoplatnom zastavení konania o vyporiadanie BSM, kedy ani jedna strana nepodala návrh na pokračovanie v konaní po jeho prerušení (§ 163 ods. 1 a 2 CSP), nemožno tak pasivitu resp. príčinu zastavenia konania klásť len na stranu žalobkyne (v spore o vyporiadanie BSM v postavení žalovanej), zastavenie konania o vyporiadanie BSM tak zhodne zavinili obe strany sporu. Žalobu o vylúčenie žalovaného z užívania nehnuteľnosti podala žalobkyňa na základe nariadeného neodkladného opatrenia (uznesenie OS Malacky z 30.4.2020 č.k. 32C/32/2020-27 v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29.7.2020 č.k. 1Co/13/2020-80), v ktorom jej povinnosť podania žaloby uložil súd. Zo strany žalobkyne tak nešlo o svojvoľné uplatnenie práva voči žalovanému, a hoci výsledok konania svedčí v prospech žalovaného, k tomuto nedošlo na základe vyhodnotenia zisteného skutkového stavu, ale na základe iných skutočností, ku ktorým svojou aktivitou (či naopak pasivitou) prispeli obe sporové strany.

24/Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti, týkajúcej sa nároku na náhradu trov prvoinštančného konania, zmenil (§ 388 CSP) tak, že v prvoinštančnom konaní úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

25/O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 2 CSP, a vzhľadom na čiastočný úspech každej sporovej strany v odvolacom konaní vyslovil, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

26/Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).